

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
 Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Ereye szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
 Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
 Kiadó hivatal: K. Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendő.

Iparosaink szövetkezete.

(B. H.) Hazánk polgárai között minden lépten-nyomon találkozunk olyan emberekkel, a kik néhány évvel ezelőtt még jómódu iparosok voltak s ma már a nélkülözés s az inség nyomai látszanak megviselt alakjukon... Sietve mennek ezek a vasúthoz munkát keresni.

Ha kérdezzük tőlük: mi az oka annak, hogy a sors ily mostohán bánt velük, a felelet rendesen az, hogy abbakellett hagyniok azelőtt virágzó iparukat, mert a gyáripár versenyével megküzdeni nem bírtak.

És ez csakugyan úgy van. Kisiparunkat tönkre tette a gyáripár. S ebben a dologban még az a legbosszantóbb, hogy szerencsétlen vámpolitikánk miatt nem a magyarországi gyárak végeznek ezt a gyilkos munkát iparosainkkal szemben, hanem a külföldi gyárak.

Iparosaink érdekeit tömérdek szakszervelet, ipartestület, segélyző, önképző és a jó isten tudja még hányféle egyesület vette oltalmába, de a gyáripárnak a kisiparra megölő hatását még sem tudta eddig ellensúlyozni, mert ezek az egyesületek inkább a szellemi képzetetésre fektetik a súlyt, az anyagi érdekeket pedig elhanyagolják. A gomba módra felszaporodott szakszerveletek egyszerű szórakozást

nyújtó kaszinói jelleget öltenek, melyben nem csinálnak egyebet, mint szomorkodnak és buslakodnak a szomorú helyzet felett.

Világért sem akarjuk azt mondani, hogy iparosaink a szellemi téren ne műveljék magukat, sőt inkább óhatjuk, hogy minél képzetlenebb és műveltebb legyen iparosostályunk. Hanem hát e mellett szükséges volna az anyagi érdekekre is kiváló gondot fordítani; kívánatos volna minél gyakrabban a felett a kérdés felett is gondolkozni, hogy: hogyan élünk meg?

Kisiparosainkon nem segíthet más, mint az egyesülés. Hogyan? Erre nézve meg van adva a forma, megtanított benünket arra a külföld előre haladottsága s a rohamosan fejlődő gyáripárnak a kisipar létét komolyan veszélyeztető versenye. E forma: a szövetkezet.

Nagy baj, hogy a mi iparosainkban nincs meg az akarat, a fogékonyság a szövetkezés iránt. Magán érdek, féltékenység, a függetlenség képzelt elvesztése ennek mindmennyi ellensége. De azért iparosaink ajkáról naponta hangzik a keserű panasz a szabad ipár, az ipartörvény, gyáripár és évről-évre felmerülő más baj ellen.

A szövetkezéstől való idegenkedés nem vezetjórás iparosainknak végtére is be-

kell látniok, hogy rajtok más, mint a szövetkezés nem segít.

Egyes vidékeken a talajviszonyok, elemi csapások, filloxera-vész megtanították az iparosokat a gyáripár ellen való sikeres küzdelemre: a szövetkezésre. Lehetetlen, hogy a mi iparosaink elfelejtenék, hogy nekik is van közös ipari ellenségük: Mödling, Karlsbad, Bécs stb.

Ezek legyőzéséhez nem az ipartársulatok, nem is a szakszerveletek, hanem egyedül az ipari szövetkezet s ennek alapján az olcsóbb és tömeges termelés lehetővé tétele vezet.

Hiszük, hogy iparosaink rövid időn belül a szövetkezés üdvös voltát. Ha nem, akkor megérdemlik, hogy a panasz tovább hangozzék ajkaikról mert így bajuknak egyedül saját közönyük az oka.

A luczerna és lóheremag termelés érdekében kitűzött jutalmak.

(Leirat Háromszékmegye gazdasági bizottságának.)

A lóherő- és luczernamag termelése a mezőgazdasági termelésnek a kisczudák által is eredményesen üzhető egyik jövedelmes ágát képezi. Miután ezen gazdasági viszonyainknál fogva oly nagyfontosságú takarmánynövények elterjedése főleg a jó minőségű és tiszta vetőmagnak megfelelő áron való megszerezhetőségtől függ, miután továbbá a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló s a

TÁRGZA.

Nemzeti irodalom az Árpádok korában, tekintettel a kereszténység befolyására.

Irtá: Csomortáni.

II.

Az ősvallási fogalmak átalakulása s az új eszmék befolyása az irodalomra.

A kereszténységet átültetésére a kezdet megvolt, de a nehéz feladat végmegoldása a távol jövő titkos sejtelméiben hullámozt, mert a népek megszokott gondolkodásmódjának tökéletes átalakítása századok munkásságát igényelte.

A nép lassankint veszté és egyenkint ojtogeti el kedvenc fogalmait, azonban még sokan találtnak olyanok is, melyektől megválni soha sem tudnak...

Ebben keresendő azon ok magyarázata is, hogy a népnél, mely szűkebb ismeret-körrel fogva szívósabban ragaszkodik csekély szellemi örökségéhez, annyi viharos század után még ma is nem egy vonást találunk az ősidők szellemvilágából.

A keresztény hit fogalmai által megrázkódtatott régi eszmévilágból a homályos képletek lassanként kezdenek szétfoszlani. A gondolat, mely eddig a földhöz és teremtményeihez volt nyűgöző, elszakadt, felszabadult, hogy a magasban keresse a nagyot, dicsőt, hatalmat és örökös, me-

lyeknek eszméit a nyomorult föld mulandóságai közt kereste eddig a homályban tapogatózó képzelet.

A régi rend és életteli való szakítást ezelő királyi törvények és szigorú rendeletek az átalakítást elősegítették, a nyilvános iratok, a történeti jegyzetek, a kedvenc mondák s költői szülemények az új élet forrásában tisztítottak meg. Ott pedig, hol a mélyen gyökerezett eszméket ki nem téphették, átídomították.

Ha vizsgáljuk a mondai fejlődést, mely az ország-alapító esodás születésére vonatkozik, azt találjuk, hogy az megújulást nyer Istvánban, mint második alapítóban; de e vonások már az új fogalom kiágazásai, az István születését jelző mondák tanúsága szerint: „Geyzánál álmában megjelenik egy bájos szépségű ifju, utóbb pedig Sáróltánál szent István vértanu, honnét az új szülött neve: Stephanos — koronázandó.”

Ekként húzódik a vonal mélyebben is a történetbe. Turóczy Szent László életéből a következő jeleneteket jegyzi meg: „Midőn Salamon Pozsony-várát ostromolta, László feje fölött két angyal jelent meg tüzes karddal, visszaretentve Salamon a László elleni küzdelemtől.” A magyaródi csatára vonatkozólag pedig megjegyzi, hogy a küzdelem közepett I. Geyza feje fölé koronát tartó angyal érezkedett, ez által mintegy előre hirdetve a győzelmet.

Ily mondai jelenetekkel van gazdagon átszőve Szent László egész élete s így történt, hogy a régi képek közül néhány ez eseménydus életbe állópózdott.

Azon makacs ragaszkodás, melyet a kunok őseik vallásához kifejtettek, az ősi eszmék fentartása nagyban járult s a nyilvános üldözések miatti félelemben gondolataikat nemhogy kitépni engedték volna, hanem még mélyebben rejtették el. Hogy a régi valláshoz számosan ragaszkodtak, mutatják a Kupa és Gyula lázongásai. Azon körülmény pedig, hogy I. Endre megválasztása alkalmával egy nagy tömeg az ősi vallás visszaállítását sürgeti, világos képét mutatja az átalakulás lassu menetének.

Szent László erőlye törte meg a pogányság életerejét s ez időtől fejlett ki határozottan az új irány felé való törekvés. Kálmán pedig a tudós király korát tulszárnyaló bölcsesége által nem egy fenmaradt vonást, hanem több ferde szokást irtott ki nemzete kebeléből.*

A hódító harcok zajai ilyképp lassankint elnémultak s a hősi pogánydalok a szolocsmának engedték át a tért, melyek szelleme a gondolatot a földi dicsőség páráköréből az örök élet hazája felé irányozák. A sors futamszerű szerepe a gondviselés atyai kormányával; a babonás jóslatok és szerencse-kémlölések a hit erője és világával; a mesés képzelet tapogatózásai, a való élet csalhatatlan képei-vel cseréltettek fel.**

* Beszüntette a boszorkány pereket és a boszorkány égetéseket.

** A többi mellőzve, csak a szerencsétlennek kürtölt 13-mas szám átalakítására vonatkozom. Az ősi néphit azon meggyőződésben állt, hogy a bűvészi tudományok a 13-ik oskolában tárgyaltatnak, melyre évenként csak 13-an vétetnek fel, s

megalkotás küszöbén lévő törvény a löhere és luczernamag arankamentes termelése és elárúsítása tekintetében szigorú intézkedéseket fog életbeléptetni, mezőgazdaságunk és főleg a kis gazdák érdekében szükségesnek találom, hogy a luczerna- és löheremag termelése, minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítottassék.

Hogy tehát a bizottság működési területét képező vármegyében a kisgazdákat a jó minőségű löheremag termelésére buzdítsam, ezennel 100 frt, 70 frt és 30 frtból álló három díjat tűzök ki, mely díjak azon kisgazdák között lesznek kiosztandók, a kik összesen legfeljebb 15 kat. holdon akár mint bérlők, akár mint tulajdonosok vagy mindkét minőségben gazdálkodnak.

A jutalomdíjakra a most jelzett területeken gazdálkodó azon egyének tarthatnak igényt, a kik arankamentes, vagy arankától tisztított területen holdszám szerint aránylag a legnagyobb mennyiségben és a legjobb minőségben állítanak elő löhere- vagy luczernamagot és azt az alábbi feltételek szerint bírálat alá bocsátják.

1. A kitűzött díjakra csak azon kisgazda pályázhat, a ki arankamentes vetéséből legalább 30 kilogram löhere- vagy luczernamagot termelt.

2. A termelt magvak megbíráásával a gazdátanácsot bízom meg, hová a díjakra pályázók a termelt magot, a termelt mennyiségben tényleg bemutatni és községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolni kötelesek, hogy a bemutatott mennyiség saját termelésük.

3. Ugyancsak a községi előjárásági bizonyítványával igazolandó, hogy azon terület, melyen a bírálat alá bocsátott mag termeltetett, arankamentes volt, vagy az arankától megtisztított.

4. A díjakért való pályázatok f. évi november végéig benyújtandók, a gazdátanácsnak szabadságában áll a pályázat végett hozzá beérkezett magvakból a legközelebbi mag-vizsgáló állomáshoz az arankamentesség megvizsgálása és általában a mag minőségére adandó vélemény végett mintákat beküldeni; — későbbi pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A díjak a viszonylag legnagyobb mennyiséget a legjobb és legtisztább minőségben előállított három termelőnek fognak kiadtni.

Felhívom a bizottságot, hogy ezen intézkedésemet a községekben a legelterjedtebb módon többszöri hirdetmény útján tétessé közzé.

A díjakat, a mennyiben azok már a f. évben odaítélhetők volnának, a folyó évben is kifizetem, a mennyiben a bizottságnak ez iránti előterjesztése hozzám a f. év végéig beérkezend.

Kelt Budapesten, 1894. évi márcz. hó. 4. én.
Bethlen s. k.

A tündérek a régi arany álmak s dus képzelmek személyesítők, a nép hite szerint, a harangzugás hallatára elhagyják az új hazát, mi által a multnak a legbiztosabb kapasa is szétfűrött a jövő elősejtelmében.

E kedvencz eszme eltépett szálait a nép később újból felfogá s makacsul megtartá a 17-ik századig.

Hogy az ily általános átalakulás mennyire hatott az irodalom szellemére is, mutatják a fönlevő emlékek. Legfőbb baj azonban az, hogy régi krónikáink a régít őszhangzatba igyekeztek hozni az újat, mi által a be nem illő részek vagy megoskittattak vagy a történet kimondhatatlan kárára végkép elejtettek. Így szellemi átalakulás hogy a tudományosság érdekében új intézményeket, új alakokat, új módokat igényelt s hozott is létre, magából a helyzet tiszta felfogásából kiderül.

kik közül egy, próbatét alkalomával (fandíj) a gonosz szellem birtokába jut. Innen a szám-szerencsétlenség fogalmának eredeti kiindulása... E fogalom átvittetett az Őrvészítő végveszélyesorájára, hol Judás árulása következtében az Istenember meghal, Ezért nem jöttek le máig is 13 számmal ebédő társaságban.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága által az 1894 évre kitűzött cseléd-jutalmakra vonatkozó szabályzat.

1. Háromszékvármegye gazdasági bizottsága az 1895-ik évi, miniszterileg jóváhagyott költségvetés rendjén, jó magaviseletű cselédek jutalmazására 10 forintot bocsátott a jutalmak megállapítása és kiosztására kiküldött bizottság rendelkezésére.

2. Ezen 100 frtot a bizottság I. rendű és II. rendű jutalmak alakjában fogja kiosztani. Az I. rendű jutalom összege 10 frt, a II. rendű jutalom összege 5 frt.

3. Elsőrendű jutalomban részesül oly cseléd, ki ugyanazon gazdánál megszakítás nélkül legalább 10 év óta szolgál. Másrendű jutalomban részesülhet oly cseléd, ki ugyanazon gazdánál legalább 5 év óta megszakítás nélkül szolgál.

4. A pályázatok a cselédtartó gazdák, vagy maguk a cselédek által közvetlenül az illetékes körjegyzők s illetve városokban a kapitányságnál nyújtandók be, kik véleményes jelentés mellett illetékes felsőbb hatóságuk útján terjesztik fel a pályázatokat a gazdasági bizottsághoz.

5. A pályázati kérvény mellé esatolandó a cselédkönyv, a cselédtartó gazda bizonyítványa és a községi előjárásági által kiállított erkölcsi bizonyítvány, mely lehetőleg a szolgálati időre is kiterjesztendő, s e tekintetben a gazda bizonyítványát is pótolhatja.

6. A jutalmak kiosztásánál mezőgazdák gazdasági cselédei előnyben részesülnek. Már jutalomban részesült cselédek 3 éven belül nem nyerhetnek új jutalmat.

7. A pályázatok legkésőbb december 10-ig nyújtandók be és legkésőbb december 16-ig az illetékes hatóságok által felterjesztendők.

8. Ezen pályázati feltételek a vármegyei összes hírlapokban azonnal közhírré teendők és az összes községekben szokott módon kihirdetendők.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében

S.-Szentgyörgyön, 1895. nov. 14-én.

Potsa József,
főispán, elnök.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

LXXXIX.

Téns Szerkesztő Ur!

Nálunk Kárbahágó nemes községében az regálás zsidó és az örmény botos veszekednek egymással, nagy Törökországban pedig az török s örmény pusztították egymást. Hogy miből jöttek össze, nem tudom, de úgy sejttem következtetni, hogy bizonyosan azért, hogy az török ocsubbán adja a bőcsét. Mán akárhogy, vagyon es, ez az ők bajik. Akár hányat agyon vernek es egymás közül, abból az ottani harangozónak vagyon haszna s nem irigylem tölle az keresettyit, elég baj, hogy mű nálunk efféle eset nem esik meg, met mahónap úgy ki menyen az elhalálozás divatból hogy magam halok megében az nagy keresetlenség mián. Mán a harang kötele es kezdett megpimpesodni s az harang nyelve pediglen belerozsásodott, pedig mennyével jobb vóna, ha az én kedves Petronellám nyelve rozsásodónk bele s az harangó kelepelne mindétig. Akkor vóna otthon békesség, az hivatalban pedigleg kereset.

Hanem, hogy szómot eszve ne habarjam, viszsztatérek az örmény es török veszekedésre. Furesacsának tanálom, hogy mig ez a két becsületos náczijó egymást husangolja, addég az többi európai náczijó jajgat. Eppog ugy vagyon, mint mikor Pakucs Feri komám az élettye párját kozsokolja, nem ők jajgatnak, hanem az 7 köjök, pedignem es nekik fáj. Az muszka, angliusz, burkus es tallány kimondgyák, hogy Törökország beteg, asztet meg kell gyógyítani. Az négyféle felesor osztán-nekimenyen az szegény betegnek, az egyik vérszipót rak rá, az másik késvel vágja fel az beteg részét, a harmadik hashajtót ad be, az negyedik pediglen

egyik fogat huzza ki. Persze, hogy annye felesor keze között az beteg éppog ugy meggyógyul, mint Apa Pisti, kit 3 doktor kurált. Szegényt addég traktálták kívül, bejjül s addég szurták, nyírták, várták az bőrt, hogy egy este ő kemo es beüsmerte, hogy hála istennek most mán nem fáj semmije ezen szóknál szépen meg es hót. S neki es igazá vót. Hát bizony az beteg országok nyavajját így szokták meggyógyítani. Mőriez zsid-különbön aszongya, hogy a nimetek ojjanak, mint az farkasok, mihejt valamelyik közülik sebet kap s meggyógyul, azonnal rája rohannak az többiek s széjjel tépik. Ijjen könyörületes szívük vagyon az farkasoknak s ijjenek azok az jó lelku guberniumok es, a kik ugy gyógyítják meg az beteg országot, hogy kitekórlik az nyakát. Ebből osztán mindenki nek meglészen az maga haszna, csak éppog Kárba hágó nemes községének nem leszen, met mivel hogy az török ugy sem issza meg az bort s így ha elpusztul, sem leszen ezen jőféle italos ocsubb. De azért kántor komám íhatunk egy csoppot.

Kárbahágó, 1895. nov. 13.

Maradtam
tisztelővel és becsületvel
Jámor Están
egyházfi.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Balogh János, kézdívasárhelyi adógyakornokot a nagy-kállói adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adótisztte nevezte ki.

— **Személyi hírek.** Tompa Miklós, alispán és Csurda, hadbíztós, a tiszt lakások lakbér-illetményeinek szabályozása végett megejtendő tárgyalásokra K.-Vásárhelyre érkeztek.

— **Időjárás.** Hosszu, enyhe ősz után, időjárásunk télies jellegot kezdett ölteni. Az ég elborult, a légkör lehűt s az északi légáramlat hópolyhokot hoz, bejelentve a tél közeledését. Ha most nagyobb mennyiségű hó esik, a tél állandóan beköszönt, de legkésőbb sem leendő szívesen látott vendég.

— **Polgártársaink figyelmébe.** A mult szerdától, november hó 20-ikától kezdve, bezárólag november 30-áig Magyarország minden községében, városban ugy, mint faluban, a gazdasággal foglalkozók, földmívelők és haszonbérlekre nézve igen fontos intézkedés fog végrehajtanni az 1895-ik évi 8-ik törvényezikk rendeleto alapján. Megszámálják minden háznál, hogy ki foglalkozik gazdasággal, akár a saját tulajdonát képező, akár haszonbérlet birtokon; miképen, milyen gazdasági eszközökkel, gépekkel, szerszámokkal mívelik vagy míveltetik a földet; számba veszik, hogy hol, miféle gabonát, mekkora mennyiségben termelnek s miféle háziállatok segítségével teszik ezt, hány cseléd, napszámos foglalkozik a gazdaságban s ezek mekkora bért, napszámot kapnak és követelttek a gazdától a folyó évben stb. Szóval a gazdasággal összefüggő minden dologról adatokat fognak gyűjteni e tíz nap alatt az egész országban az ezen célból kinevezett számláló ügynökök. A czélja ezen összeírásnak az, hogy megismerjék az egész országban a gazdaság állapotát, hogy aztán a hol baj van, ott az állam nyújtson segédkezet a gazdasággal foglalkozóknak a szükség szerint, a gazdaság fejlesztésére. Ma általános a panasza, hogy a földmívelő gazdasággal foglalkozó ember, legnagyobb szorgalma mellett is, alig tud megélni gazdasága után, mert a munkás kéz drága, a gabona olcsó. Epen azért az a legfőbb czélja az összeírásnak, hogy megtudják, hogy hol, mi baja van a földmíveléssel foglalkozóknak, mi okozza azt, hogy verejtékes munkájuk után is oly sokat kell küzdeni a megélhetéssel, hol kell segíteni a munkás viszonyokon; hova kell olcsó segély a gazdáknak, hol van a gazdaság könnyebb üzéséhez gazdasági gépek nagyobb szükség; hova kellene az államnak olcsón vetőmagot juttatni a gazdálkodók számára stb. stb. Egyszóval a czél a gazdasági viszonyok javítása s hogy ez elérhető legyen, épen a gazdasággal foglalkozók érdekében igen kívánatos, hogy a számláló ügynökök kérdéseire mindenki valódi és igaz feleletet adjon. Mert a milyen igaz, hogy „néma gyermeknek anyja sem érti szavát,” ép oly igaz az is, hogy csak ott lehet a bajt gyógyítani, a hol őszin-

tén megmutatják, hogy hol és mi fáj? Adjon tehát mindenki határozott feleletet a számláló ügynökök kérdéseire, hogy így tiszta képet lehessen alkotni a gazdasággal foglalkozók állapotáról, bajairól és szükségleteiről, annál is inkább, mivel a törvény 6. §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető pénzbírsággal fogják büntetni azt, a ki hamis adatot mond be s ez róla kitudódik.

— **Tiszti lakások.** K.-Vásárhely városa eddig a VIII. díjosztályba volt sorozva s ennél fogva a tisztilakbér-illetmények oly alacsonyok valának, hogy azokból megfelelő lakásokat kapni nem lehetett és e miatt utóbbi esetben a városnak kellett ráfizetni. A városi hatóság ennél fogva kérvényezett, hogy újabb tárgyalások alapján, új osztályozás történjék. E célból mult kedden és szerdán egy vegyes bizottság ült összemelynek tagjai voltak: Tompa Miklós alispán, mint elnök; az államkincstár részéről: Tusa, pénzügyigazgató; a katonai kincstár részéről: Csúrdá, hadbiztos; a város részéről: Bartók Károly, polgármester; a zászlóalj részéről: Petics, zászlóalj-parancsnok és Záváczy, százados. A bérlőkkel és tulajdonosokkal eddig megejtett tárgyalások alapján remélhető, hogy a lakbér-illetmények jövőre emelkedni fognak.

— **A mezőgazdasági statisztikai adatok beszerzése** véget a munkálatok K.-Vásárhelyt is megindultak mult szerdán. Több ügynök működik, kik e hó 30-ig fogják munkálataikat bevégezni.

— **Eljegyzés.** Manez Miklós, építész, jegyet váltott özv. Elekes Antalné, Steiner Zsófia urnóval.

— **Fillérestély.** Igazán elegáns, szép estély számába mehett a szerény nevű „fillér”-estély, a melytől 16-án, szombaton, a játékon-növegyet javára Balogh Gyuláné, Fejér Károlyné és Zayzon Lázárné urhölgyek rendeztek egy sereg szép leány és „fillérlovag” segédkezője mellett. A szép és szeretetreméltó háziasszonyok lekötőlező szíveségének, odaadó buzgalmanak zsufolt terem, fényes anyagi — s még fényesebb erkölcsi siker lón megérdemelt jutalma. Az estély műsora szépen volt összeállítva. Kezdődött Balázs Márton ur tartalmas, hangulatos, mély érzéssel megírt kis felolvasásával, melynek szerény czíme alatt: „Egy ócska bankó monológja” — valóságos Turgenjev-szerű, prózában írt költemény rejlett. Várnay Sándorné urnő zongorajátékának szép sikerét a felhangzó taps és ujjazás legjobban bizonyította. Kaptunk azonban újdonságot is. Kőnczey Kornelia kisasszony mutatkozott be nálunk, mint előadó. Szavaltat: „Ágota kisasszony” egy szépen kidolgozott alakítás volt; és, bár a költemény kissé háládatlan, a mennyiben nem alkalmas nagyobb hatásnak, külső effektusnak előidézésére, mégis a szavaló kisasszony egyszerűen bájos, keresetlen, affektációktól ment előadása kedves élvezetül szolgált a szép hallgatóságnak. Szép új szavalónk jó szavalónak bizonyította magát és feltétlenül reméljük, hogy ezután többször is lesz alkalomunk hajlékony, behízelgő lágyasú hangját művészi előadásokban érvényesítve hallanunk. Baka Ida és Kovács Ámália kisasszonyokról szükségtelen ismertetést írunk, — kedves ismerősei ők már a mi

közönségünknek. Ép azért elég legyen dalaikról, melyeket Balázs Márton és Pénzes Imre urak művészi vonóskísérete mellett adtak elő, — annyit mondanunk, hogy méltó volt a két bájos énekesnő eddigi diadalaihoz, — és, ha a publikumot megszavaztatnák, nem tudom, nem-e az ő píéze-üket itélnék az estély fénypontjának: — legalább a felzúgott tapsvihar és a hallgatóság fellianyozott hangulata erre mutatnak. A műsort Zömei József ur zárta be ügyes, humoros monológjával, melylyel az alakításairól előnyösen ismert Zömei ur csak eddigi sikereinek számát szaporította. Azután pedig hajnali 2 órákorig folyt a táncz, míg csak a banda ott nem hagyta a publikumot. 40 pár tánczolta az első négyest és 60 frt volt a 30 krajczárból a jövedelem. Ez, azt hisszük, eleget mond. Haminden fillérestély így sikerül, akkor bizonyos, hogy a világon legjobban Kézdí-Vásárhelyt tudnak mulatni.

— **Felhívás.** A mezőgazdasági statisztikai adatoknak folyó hó 20-tól 30-ig leendő összeírását az 1895. évi VIII. t.-cz. elrendeli. Ezen összeírásnak egyedül célja csak az, hogy biztos támpontot és adatokat nyújtson a mezőgazdaság súlyos helyzetének javítására s a mezőgazdák jólétének emelésére s így teljesen alaptalan lenne minden olyan feltevés vagy aggodalom, mintha az összeírásnak az adók emelése vagy új adók létesítése lehetne a következtetése. Figyelmeztetem ennél fogva a közönséget, hogy a hamis bevallástól őrizkedjék, mert az idézett törvény 6. §-a a hamis bevallást kihágásnak minősíti és 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel rendeli büntetni. Tekintve, hogy a főlvetel körébe nemcsak a gazdasági termények, hanem az állatok, gazdasági eszközök, gyümölcsfák stb. is tartoznak s így a számláló ügynökök működése nagyon kiterjedt, az összeírás idejének rövidsége miatt felkórom a gazdaközönséget, hogy állatait, gazdasági eszközeit gyümölcsfáit előre pontosan számlálja meg, hogy az összeírás alkalmával azokat az összeíró ügynököknek minden nehézség és késedelem nélkül bevalani tudja. A gazdaságok és állattulajdonosok állattulajdonosának összeírása a község házában történik, hol mindenki az utcák és házszámok szerint a községi előjárás által megállapítandó sorrendben, illetőleg meghatározandó órában megjelenni köteles. Figyelmeztetem végül a közönséget arra is, hogy a számláló ügynökök működésük tartama alatt közhatalosi tisztviselőnek tekintendők: miért is a rájuk bízott összeírás érdekében a község bármely lakosát az előjárás útján a község házában megidézhetik és kihallgathatják; a feladatuk teljesítése közben ellenük elkövetett sértések, mint köztisztviselő elleni vétségek tekintendők és büntetendők. Ezen felhívásom azon reményben intézem a tisztelt közönséghez, hogy ezen nagyfontosságú munkálatnál a számláló-ügynököket jóakaratu támogatásban részesíteni szíves lesz. Sepsí-Szentgyörgyön, 1895. évi november hó 4-én. Tompa Miklós, alispán.

— **Reklám.** A néppárti „Magyar néplap”-ból olvassuk ezen, a nőkhöz intézett különös hangú reklamot: „Ha családjukba a „Magyar néplap,” ez az

aranyos ujság még nem járna, legyenek rajta, hogy minél előbb megszerezzék. Férjüket addig kérjék, hogy fizessen elő e lapra, míg csak nem hajlik kérésükre. Folytonosan azt sugdossuk füleikbe, reggel, délben, este. Sőt még éjjel is. Ha pedig ez se használna, hát hiszen tudunk mi még mást is, ugy-e? Ott megtörik minden férfi! Ha hi-zolegve, kedveskedve, becézgetve, szerelmes szívvél jönnek hozzánk, akkor is azt kérjük majd: Lesz „Magyar néplap”? Nem?? No akkor csak kotrodj innen!” Az a furesa, hogy — tudomásunk szerint — e lapot pap, katolikus pap szerkeszti! Jámor Están bátyánk, nem innánk erre egyet?!” — r.

— **Öröm Izraelben.** Csengeri Lajos újdonsült asztalos segédéről szól a nóta, ki vasárnap lerázta magáról az utálatos inas-élet nyűgét s lett annak rendje és módja szerint segéd ur. Ezen nevezetes ur ursága fölötti örömeiben, felszabadulásának első napján kirándult a mezőre, zsobóben egy revolverrel s tulesapongó örömeinek egy lövéssel adott kifejezést. A nóta tulajdonképen itt kezdett elegikusabb modulációkba átesapni, mikor az a bolond golyó az illető ur ujjába fúródott. A legdrágább motivumok mégis a golyó eltávolításakor érvényesültek teljes erejükben, mikor is az illető ur inkább szerette volna magát a zajtalan inas-élet idilljeibe visszagondolni. A teljes gyógyulásig bizony még lesznek kellemetlen reminiscenziák, de az urimódba cseppenés által felvert hullámokon azok is esendesen elsimulnak!

— **Tömeges akasztás.** Ma reggel a Czenk-sétányon három ismeretes egyén felakasztotta magát, azonban egy arra menő sőtőlónak sikerült a három öngyilkos-jelöltet — idejében elvágva a zsinort — jókor megmenteni. Ugyátszik egy és ugyanazon leányba volt mind a három legény szerelmes és összesbeszélés folytán akartak öngyilkosokká lenni. Megmentőjükkel megígértették, hogy kilötteket nem árulja el.

NYILTÉR*)

Nyilatkozat.

A közdivásárhelyi kir. járásbírósnál Dulló Károly alesernátoni lakos, adószedő 3418—1895 bf. szám alatt feljelentést tett ellenem azért, mert azzal rágalmaztam, hogy a tagosítási díjat megfizettem, s azt mégis ismételtelen követeli.

Ezen nyilatkozatom tudatlanságon alapul; nevezett tőlem a tagosítási díjat rendesen szedte be, többet nem követelt s nem szedett, mint a mennyire kötelezve voltam. A bíróság előtt becsánatot kérttem s úgy itt, mint a nyilvánosság előtt hirlapilag kijelentem, hogy Dulló Károly urat tisztességes, jellemes embernek ismerem.

Alsó-Csernáton, 1895. nov. 12.

Bakk Boldizsár.

*) E rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

KUNCZ JÓZSEF és TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK, M. KIR. SZABAD. NAGYKERESKEDŐK ÉS FEHÉRNEMŰ GYÁROSOK

NAGYVÁRAD.

BUDAPEST.

DEBRECZEN.

Erdélyi ügynökség: **Kasza Manó** Kolozsvárt.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint Kolozsvárt, belmonostor utca 19 szám alatt egy ügynökségi irodát nyitottunk, melynek vezetésével KASZA MANÓ urat bízunk meg, ki vászon, fehérmű, divat és szőnyeg különlegességek összes mintáival bármikor levél, telefon 191 sz. vagy személyes megkeresésre a n. é. vevőközönség rendelkezésére áll.

Kiváló figyelmet fordítunk menyasszonyi kelengyék összeállítására, melyek legújabb divat szerint s minden igénynek megfelelően raktárunkon készen is kaphatók, vagy tetszés szerint elkészíthetők; nemkülönben nagy súlyt fektetünk a női ruhák vállalatára, melyeknek elkészíttetését igen jutányos árban gyorsan és pontosan eszközöljük.

Menyasszonyi kelengyék felvételére utazónkat bármelyik vidékre is meghívás folytán azonnal irányítjuk.

Midőn a t. vidéki vevőközönség kényelmére ezen ügynökségi irodát megnyitjuk, reméljük, miszerint cégünk, mely 93 éves fennállása óta a legjobb hírnévnek örvendő, ezuttal is pártfogásban fog részesülni, mit előre is kérve, vagvunk

kiváló tisztelettel

KUNCZ JÓZSEF és TÁRSA.

Menyasszonyi kelengyék 300 forint feljebb

Szállítólendízek a legolcsóbban elvállaltatnak.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, esikós, koczkázott, mintázottak, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatbans. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (es. k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czínezett levelek 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Köhögés,

elnyálkásodás és rekedtség ellen igen jó házszer a
RÉTHY-féle

Pemetefü-c-zukorka,
mely a köhögést csillapítja és a nyálkát feloldja.
Kellemes íze folytán a gyermekek is szívesen veszik.
Egy doboz ára 30 kr.

Kapható:
minden nagyobb gyógyszerárban. Oly helyeken, hol raktár nincs, 5 dobozzal
1 forint 50 krajczárért bérmentve küld.
158 1-5 Réthy Béla, gyógyszer. B-Csabán.

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában

olcsó áron
felvételnek.

Védjegy

F E R E N C Z

Pálinka (Sósbornesz)

VÉRTES gyógyszer-féle

használatban a leghatásosabb.

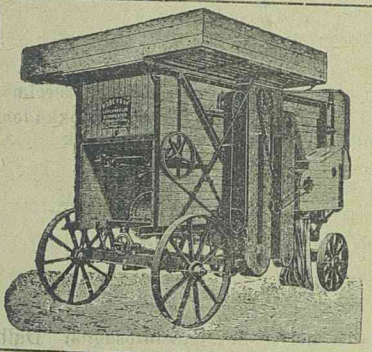
Egy üveg 1 és 2 korona.

Kapható: K.-Vásárhelyen Kovács Ferencz ur gyógyszerárában, a hol azonkívül raktáron vannak a Sas-gyógytár világhírű szereiből következők: Dr. Heuffel-féle gyomorosszenecia; Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok; Sassaparilla kivonat; báráni növénynedv; Herkulesfürdői kőszényszusz; injectio és capsulose vegetales; lugosi házi kenőcs; fülolaj; szemviz; angol csudabalsam; antijetón stb.

Vértes Lajos,

Sas-gyógytár, Lugoson 8. sz.

120 5-10.

ROBEY & COMP. GÉPGYÁROSOK

BUDAPEST, IX. kerület, Rákosszéki út 5-9 szám.

AJÁNLJÁK:

„RECORD” nevű

új szabadalmazott és jelesnek bizonyult egyesített löhő-, luczerna- és más eféle
157 1-10 hüvelyeseket cséplő, fejtő és tisztító-gépüket.

Árjegyzékek és költségvetések kívánságra ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1895. okt. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1895. okt. 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. 5.08	é. 7.43	d. u. 2.45	Medgyes	é. 10.55	é. 12.46	
Botfalva	é. 5.39	é. 8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	é. 11.14	é. 1.00	
Földvár	é. 5.58	é. 8.23			é. 11.29	é. 1.18	
Mogyorós	é. 6.17	é. 8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	é. d. u. 1.10	é. 2.49	é. 7.59
Apáca	é. 6.36	é. 8.57		Nagy-Enyed	é. 1.45	é. 3.42	é. 8.06
Kőpecz	é. 6.55	é. 9.16		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	é. 2.11	é. 4.03	
Agostonfalva	é. 7.02	é. 9.22			é. 2.56	é. 4.37	
Alsó-Rákosszéki	é. 7.19	é. 9.38		Győrös (elágazás Torda felé)	é. 3.06	é. 4.41	
Homoród	é. 7.45	é. 10.02			é. 3.43	é. 5.15	
Kacsa	é. 8.02	é. 10.15		Kolozsvár (vendéglő)	é. 3.53	é. 5.21	
Bene	é. 8.23	é. 10.36			é. 5.45	é. 6.45	é. 10.45
Erked	é. 8.43	é. 10.51		Nagy-Váradi (vendéglő)	é. 6.14	é. 7.00	é. 11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	é. 9.12	é. 11.16			é. 10.44	é. 11.17	é. 2.19
Szeged (vendéglő)	é. 9.13	é. 11.32		Budapest	é. 11.04	é. d. u. 11.32	é. 2.26
	é. 9.35	é. 11.39			é. regg. 7.00	é. esto 6.20	é. regg. 7.25

Kézdi-Vásárhely—brassói vasút.

Kézdi-Vásárhely	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Brassó	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Imecsfalva	é. 5.09	é. 10.25	é. 2.37	Szász-Hermány	é. 5.35	é. 8.50	é. 3.01
Páva-Zabola	é. 5.22	é. 10.38	é. 2.54	Prázmár	é. 5.53	é. 9.09	é. 3.16
Kovácsna	é. 5.38	é. 10.51	é. 3.11	Kökös	é. 6.04	é. 9.33	é. 3.34
Barátos	é. 5.55	é. 11.08	é. 3.43	Uzon	é. 6.15	é. 9.46	é. 3.45
Nagy-Borosnyó	é. 6.07	é. 11.24	é. 4.08	Kilyén	é. 6.27	é. 10.06	é. 3.57
Eresztvény	é. 6.24	é. 11.38	é. 4.27	Sepsi-Szentgyörgy	é. 6.45	é. 10.21	é. 4.09
Sepsi-Szentgyörgy	é. 6.54	é. 11.55	é. 4.48	Eresztvény	é. 7.07	é. 10.49	é. 4.27
Kilyén	é. 7.02	é. 12.25	é. 5.28	Nagy-Borosnyó	é. 7.24	é. 11.17	é. 4.49
Uzon	é. 7.15	é. 12.33	é. 5.38	Barátos	é. 7.45	é. 11.47	é. 5.07
Kökös	é. 7.25	é. 12.46	é. 5.54	Kovácsna	é. 8.08	é. 12.16	é. 5.28
Prázmár	é. 7.45	é. 12.56	é. 6.07	Páva-Zabola	é. 8.19	é. 12.42	é. 5.46
Szász-Hermány	é. 8.01	é. 1.16	é. 6.34	Imecsfalva	é. 8.31	é. 1.01	é. 5.57
Brassó	é. 8.15	é. 1.32	é. 6.54	Kézdi-Vásárhely	é. 8.45	é. 1.19	é. 6.09
		é. 1.46	é. 7.12			é. 1.37	é. esto 6.23

Ifj. Jancsó Mózes-nél K.-Vásárhelytől.